

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu

Foale politice

Apare în fiecare Duminică.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului”
Redactor resp. Nicolae Bratu.

INSERATE:

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir pe săptămână 14 bani, două săptămâni
12 bani, o lună 10 bani.

Reavoință sau dușmănie?

Compatrioții noștri Sași din zi în zi devin tot mai neînțeleși. Să fie la mijloc răutatea, dușmănia sau numai gustul, — în-născută firii lor, — de a se da pe lângă doamna Putere, discreditând astfel pe ceilalți conlocuitori?

Răutate n'ar avea de ce fi, deoarece Românii nicicând nu le-a făcut vr'un rău Sașilor, ba din contră, dacă întrebăm puțin Istoria, ne spune multe, foarte multe, cari ar îndreptăți pe Români la aceasta. Dar Românul zice: „Dumnezeu să le răsplătească” — și-și vede mai departe de treabă.

Dușmănie iară n'are de ce fi. Românii nu s'au băgat niciodată peste ei la oala plină a drepturilor și ajutoarelor, ci au rămas totdeauna mai smeriți, așteptând dreptatea să le facă și lor parte.

Iar dacă au o leacă de necaz pe noi, fiindcă suntem înzecit mai mulți decât ei, iară n'au de ce avea, fiindcă e dela Dumnezeu, dacă e. Nu suntem noi de vină, dacă numărul populației noastre crește, pe când a lor scade, sau stă în loc. Puterea de viață a Românului e de vină, și aceasta e tot dela Dumnezeu.

Prin urmare: dacă nimic din aceste nu e la mijloc, atunci ce Dumnezeu poate fi, de nu trece o zi două, fără să nu ne trezim cu notițe sau articole prin gazetele lor, în cari cearcă să ne facă răspunzători pentru fapte, cari nu le-am făcut, pentru greșeli, cari nu-s dela noi, și pentru păreri pe cari nu le împărtășim?

După învinovățirile, pe cari ni le adușese foaia săsească brașoveană „Kronstädter Zeitung” și după ea celelalte organe săsești, asupra ținutei gazetelor din România, la care n'a întârziat răspunsul energic din partea foilor românești dela noi, vine acum deputatul sas E. Neugeboren cu altă plăcintă.

Acest domn publică în numărul de Vineri al ziarului săsesc din loc „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt” un articol la loc de frunte, pe care n'avem cuvinte să-l putem cualifica. Neugeboren, ocupându-se în articolul său cu cele petrecute în jurul Ligei din București, ar vrea să ne dea gata pe toți vinovați de trădare de patrie și să ne facă părtași cu aceia, cari fac politică la București contra Monarhiei. Parecă noi le putem porunci celor dela București, că ce politică să facă!

Doamne, câtă ușurință de judecată la un om matur! Dar după ce ne dă „săpunea-lă” asta, d-l Neugeboren pe un ton mai dulceșăit vrea să ni se arăte „binevoitor” și ne dorește ca să putem dovedi, că totuși

n'avem nimic de-a face cu cei cari fac politică rusească și că nu vrem ca Ardealul să-l ia România!... Ce apucături urâte din partea unui conducător al compatrioților Sași! Se discreditează singur prin aceste calomnii aruncate așa numai tăm-nisam în spinarea unui popor.

Vrea însă dovezi, și pace! Dar bine care foaie dela noi s'a amestecat sau a luat partea celor dela Ligă? Nu e destul de cunsecade ținuta poporului nostru? N'au dat destule dovezi cele peste 400 de mii de soldați Români, cari sângerează pe câmpul de onoare, luptând vitejește pentru înfrângerea dușmanului?

Ne miră mai ales faptul, că d-l deputat Neugeboren în articolul său se adresează cu îngrijorare cercurilor conducătoare ale țării, ca nu cumva să facă oarecari concesii (drepturi) Românilor, căci nu sunt vrednici. Cere dovezi! Nu cumva s'o fi înfricat d-l Neugeboren de vitejia Românașilor pe câmpiile Galiției și Poloniei? Poate asta să-l fi pus pe gânduri, ori dacă nu, atunci a scris după — comandă. În tot cazul nu e frumos și loial ce a făcut, iar noi Românii din Ardeal n'avem cuvinte să înfierăm îndeajuns aceste apucături pătimăse.

Apucăturile compatrioților Sași ne face să ne aducem aminte de o istorioară veche. Un stăpân avea doi servitori. Unul dintre ei, prin apucăturile lui perfide și lingușitoare, câștigase încrederea stăpânului. Nu trecea zi în care să nu-și părăscă tovarășul de slugărit, că e necredincios, neascultător, leneș, hoț și câte alte toate. Stăpânul, fără să mai caute cum stau lucrurile, laudă pe sluga vicelană și o încarcă cu daruri și bunătăți. În vreme ce lingușitorul își ducea viața gudurându-se la poalele stăpânului, bârfind și denunțând neadevăruri, — tovarășul lui muncea din zi până în noapte, slujindu-și stăpânul cu credință, mângăindu-se cu aceea, că prin munca lui obositoare va ușura traiul celor de-acasă, adecă al familiei. Și pe când — vorba bătrânească, — capra făccea posna, biata oaie ducea năcazul...

Situația războiului european.

În cele opt zile din urmă nu s'au dat lupte mai însemnate pe nici un câmp de războiu. Cauza acestor încetineli nu este a se căuta doar la beligeranți, sub motiv că ei n'ar vrea să se răpună odată unul pe altul, ci piedeca de căpetenie a mersului încet este timpul nefavorabil — zăpadă, viscole, frig, ceață etc. — cari se anunță de pe toate câmpurile de războiu.

În Galiția vestică s'au dat mai cu seamă lupte de artilerie, în ținutul Dunajetului și pe Nida în sus. În această parte Rușii nu-și dau pace de loc, ceea ce dovedește, că ei ar vrea cu orice preț să cuprindă Cracovia.

De asemenea nu se stămpără trupele rusești, cari operează în Bucovina și în Carpați. De prezent beligeranții s'au concentrat în jurul dela Dorna Vatra, care e în graniță cu Bucovina și Ardeal. Aci armata noastră a făcut mari pregătiri, pentru a se împotrivi năvălirii rusești. Dar se susține din unele părți, că Rușii o să-și schimbe planul de luptă: vor lăsa la o parte Dorna-Vatra și vor încerca trecerea Carpaților prin altă parte, despre ceea ce însă ține seamă și armata noastră. Fiind Bucovina aproape toată ocupată de Ruși, guvernorul Bucovinei a trecut de curând la Bistrița, de aci a venit la Cluj, iar în zilele viitoare — după cum se spune — se va întoarce din nou la Bistrița.

Pe câmpul de operații cu Sârbii și Muntenegrinii n'au fost lupte în zilele din urmă. Armata noastră se concentrează în diferite părți, conform unui nou plan de luptă. În curând însă ne putem aștepta la desfășurarea de lupte mai mari, spre care scop se fac toate pregătirile.

În Polonia rusească și în Prusia orientală încă nu s'au dat lupte mai însemnate. Timpul nefavorabil desigur că îi silește pe beligeranți să-și facă în prima linie gropi și șanțuri, spre a se scuti și de frig nu numai de dușman.

Pe câmpul de luptă cu Francezii și Englezii, după hărțueli numeroase dar nu prea însemnate, o luptă mai mare a avut loc la Soissons, care luptă a fost câștigată de Germani.

Din celelalte țări balcanice nu sunt lucruri deosebite de remarcate. — Cât pentru marele cutremur din Italia, despre acestă scriem la alt loc al foii.

Ca un moment important în legătură cu războiul, este a se considera și împrejurarea, că ministrul de externe al monarhiei noastre, contele Berchtold, s'a mulțumit de postul său. Că ce motive l'a îndemnat a face această chiar acum, nu se prea știe. Oficios s'a declarat însă, că contele Berchtold voia de mai multă vreme să se mulțumească. În locul lui Măiestatea Să a numit pe baronul Buriar, care până acum fusese ministru pe lângă casa domnitoare (adecă persoana de încredere a Măiestății Sale). Noul ministru — așa se susține — va urma tot politica externă cea veche.

Știri și telegrame sosite Vineri și Sâmbătă în 15 și 16 Ianuarie n.

Luptele în Carpați, Galiția și Polonia.

Budapesta, 15 Ianuarie. Din marele cartier al nostru s'a dat cu ziua de 14 Ian. n. următorul comunicat oficial: În Galiția de vest, precum și în Polonia rusească a fost ieri liniște. Pe valea râului Nida toate atacurile dușmane din zilele din urmă s'au sfârșit, izbindu-se de zidul puternic al trupelor noastre. — În Carpații de est, precum și în Bucovina sudică, s'au dat noi lupte între trupele de acoperire. — General Höfer.

Budapesta, 16 Ianuarie. Cu ziua de 15 Ianuarie se comunică din marele cartier al nostru următoarele: Pe linia de luptă din Polonia rusească s'au desfășurat ieri numai prin unele puncte lupte, cari constau din dueluri de artilerie și mitralieze. Pe valea râului Dunajec au fost ieri violente lupte de artilerie. A operat bine mai cu seamă artileria noastră grea. Aceasta a aprins un mare magazin de al dușmanului și a amuțit artileria grea rusească, care bătea mereu de o zi întregă și era așezată într'o poziție foarte bună. — General Höfer.

Duminecă și Luni.

Luptele în Carpați, Galiția și Polonia.

Budapesta, 17 Ianuarie. Din marele cartier general al nostru se comunică: În Polonia și Galiția, precum și în Carpați, situația e neschimbată. Pe valea râului Dunajec artileria noastră iarăși a avut succese în lupta, ce a purtat-o cu artileria dușmană de câmp și cea grea.

Budapesta, 18 Ianuarie. Situația de azi e neschimbată. În Polonia, pe valea Dunajecului și spre sud dela Tarnowo s'au desfășurat lupte de artilerie, cari decurgând cu o vehemență schimbăcioasă au ținut ziua întregă.

Luptele Germanilor cu Francezii, Englezii și Rușii.

Budapesta, 17 Ianuarie. Din cartierul general german se comunică cu ziua de 16 Ianuarie următoarele: Pe câmpul de operații dela vest, în ținutul orașului Nieuport (din Belgia), se dau numai lupte de artilerie. Am respins toate atacurile îndreptate în contra pozițiilor noastre din nordul Arrasului (nordul Franței), iar prin contra-atacuri trupele noastre au ocupat trei tranșee dușmane făcând prizonieri pe Francezii, cari se aflau în ele. Am prefăcut în ruine măriștea mult amintită în zilele din urmă Laboiselle spre nord-est dela Arras, curățindu-o de Francezi. Spre nord-est dela Soisson a fost liniște. Numă-

rul tunurilor cuprinse de noi în luptele din 12—14 Ianuarie s'a ridicat la 35. În pădurile Argoni și în pădurea dela Conzenoyoi, precum și spre nord dela Verdun, s'au dat lupte mai mici cu rezultat favorabil pentru noi. Un atac îndreptat în contra localității Ailly, spre sud-vest de la St. Mihiel a fost zădărnicit de focul nostru încă în decursul desfășurării. În munții Voghezi n'a obvenit nimic de semnalat. Pe câmpul de operații dela ost (cu Rușii) situația a rămas neschimbată. Vremea ploioasă și neguroasă face cu neputință ori ce activitate militară.

Budapesta, 18 Ianuarie. Marele cartier german cu ziua de 17 Ianuarie comunică următoarele: Pe câmpul de operații dela vest, în Flandria s'au dat din ambele părți numai lupte de artilerie. Lângă Blangy am aruncat în aer un mare stabiliment de fabrici, cu care ocaziune am făcut și câțiva prizonieri. De pe celelalte fronturi nu avem de comunicat nimic mai însemnat afară de unele lupte de artilerie, cari au decurs cu o vehemență variată, apoi câteva lupte de tranșee.

În pădurile argonice am progresat puțin. Furtunile de ploaie combat — așazirând — activitatea militară pe întreg frontul. Cam cu patru săptămâni înainte de aceasta am dat în vileag ordinul de zi francez referitor la ofensiva generală, pe care ordin comandantul suprem francez l-a fost publicat în Decembrie, cu puțin înainte de întrunirea corpurilor legiuitoare franceze. Ofensiva încercată de Francezi pe câmpul de operații dela vest, ofensivă, care a început în urma acestui ordin n'a împiedecat deloc comandamentul german ca să ezece ori ce dispoziție, pe care a crezut-o de bună și încercările amintite ale Francezilor n'au avut nici un rezultat mai de dai Doamne, în timp ce trupele noastre au arătat un rezultat foarte mulțumitor înaintând spre Labasses, pe valea râului Aisne și în Argoni. Perderile dușmanului în acest răstimp au fost următoarele: în morți am calculat 26 de mii de soldați, în răniți — prizonieri 17,860 Sototind toate perderile franceze laolaltă și procedând pe baza raportului obținut dintre perderi în general și morți vom ajunge la numărul rotund de 150,000 de oameni, pe cari i-a pierdut dușmanul. Perderile noastre din acelaș răstimp nu ating nici a patra parte din aceasta cifră

Marți și Mercuri.

Luptele în Carpați, Galiția și Polonia.

Budapesta, 19 Ianuarie. Spre nord dela Vistula, nu s'a întâmplat nimic deosebit. — Prin concentrarea focului nostru asupra înălțimilor spre ost dela Zaklycin Rușii au fost siliți a părăsi unele poziții singuratică din front. În mișcările aceste de retragere s'au amestecat și alte detașamente dușmane din front, astfel că

până la urmă Rușii au părăsit pozițiile din front pe o întindere de 9 kilometri, retrăgându-se în nerândulă pe înălțimile din apropiere și fiind urmăriți de focul artileriei și al mitraliezilor noastre. Din acest prilej Rușii au lăsat multe arme și muniție în pozițiile lor părăsite. — În celelalte părți ale frontului din Galiția vestică au fost lupte de artilerie. — În Carpați s'au dat numai lupte mai mici de patrulare. General Höfer.

Budapesta, 20 Ianuarie. În Polonia și Galiția vestică decurg lupte de artilerie. — În Carpați nu s'a întâmplat nimic deosebit; din unele ținuturi se anunță însă că au căzut zăpezi mari. — În partea de sud a Bucovinei, la Iacobeni, am respins înapoi un atac al Rușilor pe lângă perderi grele din partea dușmanului. — Pe câmpul de războiu dela sud (cu Sârbii și Muntenegrinii) situația e neschimbată. General Höfer.

Luptele Germanilor cu Francezii, Englezii și Rușii.

Comunicatul din 19 Ianuarie pentru ziua de 18 Ian. spune între altele: În munții Voghezi și în Alsația de sus au fost mari viscoale cu zăpadă și ceață, cari împiedecă operațiunile. — În celelalte părți au fost lupte de puțină importanță. — În Prusia orientală situația e neschimbată. În Polonia de nord Rușii au încercat un atac peste Vukora la Radzanov, dar au fost respinși. — În Polonia spre vest dela Vistula nu s'a întâmplat nimic deosebit.

Budapesta, 20 Ianuarie. Marele cartier german comunică cu datul de 19 Ianuarie: Pe câmpul de luptă dela vest, afară de ciocniri neînsemnate, s'au dat numai lupte de artilerie pe întreg frontul. — Pe câmpul de luptă dela ost (cu Rușii) vremea a fost foarte nefavorabilă. În Prusia orientală nu e nimic nou. La Radzamos, Biscun și Sierpo am respins pe Ruși cauzându-le mari pierderi; mai multe sute de ruși prizonieri au căzut în mâinile noastre. — Spre vest dela Vistula și spre est dela Pillica starea e în general neschimbată.

Groznic cutremur de pământ în Italia.

În Italia de mijloc, mai ales în ținuturile Abruzzilor și Apeninilor a izbucnit un groznic cutremur de pământ, care a îngropat sate și orașe mai mici întregi în adâncimile pământului și a înghițit mii de vieți omenești. În localitatea Campodozza spre pildă au fost ruinate toate casele dimpreună cu biserica, iar din Magliano del Merse au fost scoase până acum de sub dărâmturi peste 1500 de trupuri zdrobite. Sfârșitul cutremurului a fost în foc ucigător, care a nimicit tot ce-a rămas.

Ziarul italian „Tribuna“, care apare în Roma, spune că numărul jertfelor acestui cutremur ar fi mai multe zeci de mii de vieți. — În momentul izbucnirii cutremurului seismografele (aparatele) din Viena, Budapesta, Triest, Fiume și Pola au arătat îndată, că un cutremur grozav de mare s'guduie pământul, ba la Budapesta și Pola a sărit acul aparatului din loc, atât de mare a fost cutremurul.

După cum anunță unele telegrame, Italia nu va voi să primească nici un ajutor dela alte țări pe seama celor năpăstuiți de cutremur și va lua singură măsurile de ajutorare. Aceasta — de sigur — mai mult pentru aceea, ca Italia să nu fie silită a-și arăta recunoștința față de cea țară

prin ajutorul ei în actualul războiu. Italia vrea să-și păstreze mână liberă și astfel să poată merge acolo, unde interesele ei o chiamă...

Insemnătatea dezastrului năpraznic, ce a lovit Italia de mijloc se resumează — după ultimele știri — în cifrele următoare: la 50 de comune și orașe ruinate; mai mult ca 30 mii de morți și cam două treimi din populația, ce supraviețuiește sunt răniți. Cutremurul s'a întâmplat în dimineața zilei de Mercuri 31 Decembrie v. 1914. Numărul zguduirilor însemnate până în 5 Ianuarie v. 1915 a fost de 145. Nu e cu puțință de a prevedea grelele urmări ale acestei catastrofe și nici nu se poate da cu socoteala toată întinderea dezastrului.

Mișcările pământului sunt de o putere spaimântătoare. Case întregi se prăbușesc dintrodată și adesea din cauza crepăturilor, ce se deschid în pământ, sunt în parte înghițite. Mii de răniți și fugari sosesc la Roma zilnic. Mai toți slujbașii din ținuturile bătute de cutremur au murit, ceea ce îngreunează funcționarea serviciilor publice, cu toate că ministerul de interne a trimis la fața locului sute de funcționari.

Avântul de milă este mare în țara întreagă. Regele a dăruit 300 de mii de lire în folosul copiilor minori sau părăsiți în urma cutremurului. În toate orașele Italiei s'au întocmit subscripțiuni și ajutoarele sosesc de pretutindeni. Soldații și voluntarii sanitari fac minuni, luptându-se cu toate greutățile din cauza zăpezii și a drumurilor rele prin munți (Apenini). Căile ferate nu sunt sigure, din care cauză de multe ori ajutoarele sosesc prea târziu.

Orașul Avezzano e distrus cu totul. În Antrosano și Massalbalba abia s'a putut salvă a opta parte din populație. În multe părți casele nu mai sunt de locuit. Pagubele acestui cutremur, care se pare a fi mai mare ca cel din anii trecuți la Mesina, se urcă peste 100 milioane, după cât se poate cu socoteala de prezent. În Roma încă s'a simțit cutremurul. Aci oameni nu s'au prăpădit, dar unele case tot au suferit stricăciuni, între acestea și biserică sfântului Petru, unde s'au spart ferestrele dela o cupolă. Când s'a simțit cutremurul în Roma, papa se află tocmai în biblioteca Vaticanului. Numai decât a îngenunchiat și a început a se rugă.

O scurtă privire asupra războiului european.

Luptele cu Rușii.

Războiul cu Rușii îl poartă pe toată granița, dela Marea Baltică până la Noua Suliță în Bucovina, Germania aliată cu monarhia noastră Austro-Ungaria, Rusia are 167 de milioane de locuitori, Germania 67 și Austro-Ungaria vreo 53 de milioane. Rusia a adunat cel puțin patru milioane și jumătate de soldați. În timpul din urmă a mai chemat opt ani din gloate.

Rușii au băgat în foc oastea, rânduri-rânduri, întocmai cum au făcut și în lupta din 1903—1905 cu Japonezii. Întâiu a năvălit călărime rusească, urmată de două corpuri de armată, în Prusia răsăriteană spre Vilballen, Stallupönen și Insterburg. Pe la 15 August stil nou, Germanii au respins această năvală. Peste câte-va zile s'au ivit două armate, fiecare din ele, de câte 200 sau 300 de mii. Una din ele se adunase la riul Niemen, dela Grodno până la Kovno; alta, la riul Naref, între Lomja și Pultusc. Germanii având atunci oști puține s'au retras parte spre Königsberg și parte spre Thorn, adecă spre cele două cetăți tari ale Germaniei, în acea parte. Königsbergul e la Marea Baltică, la care mai este cetatea Danzig.

Împăratul Wilhelm a trimis împotriva Rușilor pe generalul fost în penzie Hindenburg, trecut de 70 de ani, dar verde și adânc cunosător nu numai al științei și meșteșugului războaielor, dar și al Prusiei răsăritene, cum și al Poloniei rusești. La 20 August stil nou Hindenburg sosește la Deutsch-Eylau, adună oștile germane și pleacă asupra Rușilor, îndreptând oștile din toate părțile asupra armatei celei mai apropiate; deci asupra celei de pe Naref, care ajunsese în ținutul dela apus de Lacurile mazuariene. La sfârșitul lui August, Germanii impresuraseră pe Ruși din toate părțile, lăsându-le drum deschis numai spre lacuri. Urmă bătălia zisă dela Tannenburg, care, după spusa statului major german, a făcut pe Ruși să piardă cel puțin 200.000 de oameni, din care 92.000 prinși, ceilalți morți și răniți, 20.000 s'ar fi înecat în lacuri și mlăștini. Ar mai fi luat Hindenburg și 500 de tunuri.

Hindenburg plecă apoi împotriva armatei de la Niemen, care înaintă spre Königsberg și eră și mai puternică de cât armata înfrântă la Tannenburg. Pierzând câteva zile, până să-i vie ajutoare, Hindenburg nu putu prinde această armată rusească întreagă, ci bătu numai aripa stângă a ei. Armata aceasta rusească, comandată de marele prinț Nicolae Nicolaevici și de generalul Rennenkampf, se retrase în gubernia Suvalki, unde Germanii o urmăriră.

În vremea aceasta armate numeroase rusești înaintau asupra Galiției. Austro-Ungaria a trimis împotriva lor cât a putut mai multă oaste, iar împotriva Sârbilor a lăsat numai atâta cât să-i țină locul. Sub generalii Dankl și Auffenberg, armata Austro-Ungară pătrunde în Polonia rusească, înaintând spre Holm și Lublin. Altă armată apăra Galiția. Cei doi generali au câștigat biruinți la Krasnic și Komarof, fiindcă Rușii nu apucaseră a se aduna și nu așteptaseră, că dușmanul să le intre în țară. Rușii iau ofensiva (atacul) pe un front de 600 kilometri dela Noua Suliță până la Czenstohova în Polonia rusească. Germanii, cari avuseră în Polonia apuseană numai puține rezerve sileziene supt generalul von Voysch (Voisș), începură a trimite armate tot mai multe ca să ție piept potopului rusec.

În vremea aceasta Rușii încearcă în zadar să ia Przemyslul (Pșemișelul), căci, fără tunuri mari ca ale Germanilor sau monarhiei noastre, o cetate nouă ca Przemyslul nu se poate lua cu una cu două.

La 12 Septembrie st. n. generalul Hindenburg sosește în Silezia germană aproape de Cracovia (Krakau). La 29 Septembrie st. n. Germanii și Austro-Ungarii iau ofensiva. Rușii încep a se retrage pe amândouă țărmurile Vistulei. Rușii sunt nevoiți a părăsi trecătorile Carpaților, Germanii și aliații lor ajung până la Varșovia și Ivangorod pe Vistula. Hindenburg află însă de la cercetașii cari, din aeroplane, descoperiseră ce se petreceă dincolo de Vistula, că nenumărate oști rusești înaintează. Dă porunca de retragere, strică în urmă-i nu numai căile ferate și podurile, dar și șoselele, multe puține câte erau. Același lucru fac și armatele noastre. Rușii îi urmăresc, dar slab.

Pe la sfârșitul lui Noembrie st. n. armatele rusești iau ofensiva; una pătrunde în Prusia răsăriteană, dar Germanii o resping cu pierderi mari, căci Prusia răsăriteană a ajuns să fie o adevărată cetate. A doua armată rusească năvăli pe țărmul drept (apusean) al Vistulei; dar generalul von Mackensen respinse și această armată, deasemenea pricinuindu-i pierderi grele. Armata de căpetenie a Rușilor porni asupra Germanilor pe amândouă țărmurile riului Pilița. Cea

dela Miază-Noapte de Pilița ajunse la 28 Noembrie st. n. la Loiz, tăbărând și întărindu-se în jurul acestui oraș până la depărtare de 40—50 de Klm. Generalul Hindenburg reuși la 22 Noembrie s'o impresoare. Dar aeroplanele dădură de știri că Rușilor le sosesc ajutoare dela Răsărit și Miazăzi. Hindenburg rupse inelul la Răsărit și-și trase aripel repede îndărăt, scăpând de impresurarea ce-l amenința. În această retragere zdrobi o armată rusească, luându-i 12.000 de prizonieri și 25 de tunuri.

Apoi Hindenburg luă Lodzul și împreună cu Austro-Ungarii, sili pe Ruși să se retragă spre Varșovia și Ivangorod la Vistula; căci Germanii i-au înfrânt pe Bzura și la Lovici; iar Austro-Ungarii au luat cu asalt Petrikof și Przedborz (se citește Pjedboj), unde a luptat cu mare vitejie regimentul 31 de infanterie din Sibiu respingându-i și peste Carpați spre Vistula și San. Germanii încredințează că au biruit pe Ruși, nimicindu-le partea cea mai bună din armată și că deacuma războiul va merge în folosul lor. Viitorul va deslega însă ce încă nu-i de legat. (Pentru o mai bună înțelegere a mersului acestor lupte, vezi mapa din »Calendarul Poporului« pe 1915).

Știri diferite.

— Din Sofia (capitala Bulgariei) se anunță, că consiliul de miniștri a hotărât să ridice interdicția (oprirea) exportului (vânzării afară din Bulgaria) pentru fasole, brânză, cartofi și grăsimi.

— Viena, capitala Austriei a făcut pașii de lipsă pentru a se aproviziona din străinătate cu grâu și făină. Foia oficială a Vienei scrie amănunțit despre pașii făcuți în privința aceasta.

— Foile din Stockholm publică știrea, că în Rusia e mare lipsă de ofițeri. Pentru aceasta s'a mai înființat școli militare la Moscova, Kiew, Odesa și Tiflis, având fiecare școală să dea câte 400 ofițeri pe an.

— O femeie cu numele Emilia Niks a adresat o rugare ministrului de războiu în numele a 100 femei din Zenta, cerând să fie înrolate în batalioanele de etape.

— Ziarul francez „Le Temps“ din Paris a scris un articol, în care vorbiă despre călătoria contelui Tisa la cartierul german, care călătorie ar fi avut de scop asigurarea influenței Ungariei la viitorul congres de pace, precum și anumite foloase pentru Ungaria. Tot astfel numitul ziar a zis și despre plănuita călătorie a contelui ungar Károly la Petersburg pentru asigurarea Ungariei. Foia guvernamentală din Budapesta „Pester Lloyd“ declară, că toate cele zise de ziarul francez sunt neadevărate, iar națiunea maghiară apără cauza pentru care luptă armatele monarhiei noastre și ale Germaniei.

— „Die Zeit“ din Viena anunță: Fiul șefului statului major german, căpitanul Falkenhayn, sburând cu un aeroplan „Taube“ împrejurul Amiens-ului, s'a luat la luptă cu un aeroplan francez tip „Bleriot“. Aviatorul francez a luat la ochi pe aviatorii aeroplanului german, nimerind cu un glonț drept în inimă pe căpitanul Falkenhayn, iar pe celălalt sburător rânindu-l ușor.

— După cum vorbesc foile franceze, președintele Poincaré al Franței a ținut la Nieuport (oraș belgian) o vorbire, în care a zis, între altele, și următoarele: „Aveți încă răbdare câteva luni. Păstrați-vă încă puterile voastre trupești și sufletești, deoarece acum se va decide soarta veacurilor ce va să vie“.

— Consulatul sârbesc din Geneva (Italia) caută medici pentru armata sârbească. Absolvenții facultăților (școlilor) de medicină sunt invitați se plece îndată în Serbia.

— În comitatele Timiș, Caraș-severin și în orașele Timișoara și Vârșeț s'a declarat statur (stare de asediu), unde armata are dreptul să judece, chiar și la moarte pe făcătorii de rele.

— Foia oficială din Budapesta anunță, că moratorul a fost prelungit încă cu 2 luni, (până la 31 Martie), pe lângă mici modificări (schimbări) neînsemnate.

— Ministrul bulgar Ghenadief a plecat la Roma, fiind trimis cu o însărcinare diplomatică pe lângă guvernul italian.

— Ziarul „Humanité“ din Paris scrie, că un instigator (ațățător) socialist din Odesa a fost osândit la exilare pe viață în Siberia, din cauză că o ediție a ziarului său n'a supus-o cenzurii.

— Pentru trupele viteazului general german Hindenburg locuitorii diferitelor orașe din Germania au deschis liste pentru subscripție publică. S'a adunat până acuma două milioane de mărci.

— Ziarele italiene scriu despre apropiata bombardare a Varșoviei din partea trupelor germane. Prevăzând soarta orașului, marele duce rus Nicolae ar fi dat ordin să golească orașul.

— Pentru schimbul de prizonieri, cari nu mai sunt în stare să poarte arma, Elveția a pus la dispoziția Germanilor, Francezilor și Englezilor serviciile „Crucei Roșii“ elvețiene.

— Foia ungurească din Budapesta „Az Est“, făcând socoteala morților și răniților după cele 100 de liste oficiale ale Monarhiei, spune, că pierderile armatei noastre sunt în număr de 240,140 soldați.

Știri din România.

— Sărbarea zilei de 1 Ianuarie (Anul nou) s'a oficiat cu deosebită solemnitate în București. După serviciul dumnezeesc dela Mitropolie, familia regală a trecut în palatul mitropolitan, unde Mitropolitul Primat a felicitat în numele clerului (preoțimeii) pe Majestatea Lor. A vorbit apoi prim-ministrul Brătianu, iar la aceste a răspuns Regele Ferdinand cu cuvinte călduroase. Din toate vorbirile s'a putut înțelege că nădejdea veacurilor zace în nouinceputul an, care va decide mărirea României.

— În întreagă România s'a început aplicarea (folosirea) mărcilor poștale cu un adaos de 5 bani, cari se vor vărsa la fondul „Familiei luptătorilor“ pentru ajutorarea familiilor celor mobilizați.

De vre-o câteva zile în mai multe părți ale țării cade zăpadă într'una, fiind însoțită de viscole.

— Vineri în 2 Ianuarie v. a încetat din viață, în București, cunoscutul mare industriaș și filantrop (milostiv) D. Bragadiru, în vârstă de 73 ani. Răposatul Bragadiru, care era proprietarul unei mari fabrici de bere, a fost unul dintre cei mai cunoscuți și iubiți dintre fruntașii vieții industriale din România.

— Prețul oficial al cerealelor la Brăila a fost Luni în 5/18 Ianuarie 1915 următorul: Grâu 73 chilograme la hectolitru, Lei 22.50; orz 58 chilograme la hectolitru Lei 14.—; secară 67 chilograme la hectolitru, Lei 24.—; mazăre obicinuită Lei 31.—.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 21 Ianuarie n.

Cătră cetitori.

Pe ceice încă n'au trimis abonamentul, îi rugăm a-l trimite cât mai în grabă, fiindcă în săptămâna viitoare vom opri foia acelor, cari n'au plătit. De odată cu abonamentul, pot trimite banii și pentru câteva călindare. Prețul e 40 bani pro exemplar, iar 5 bani deosebit pentru postă. Vezi și cele scrise la pagina 7.

Din acest prilej ne împlinim o plăcută datorie a aduce o sinceră mulțumită tuturor acelor iubiți abonați vechi, cari, pe lângă ei, ne-au mai trimis și alți abonați noi. E o dovadă aceasta, despre dragostea ce ne stăpânește pe toți deopotrivă, căutând a ne apropia mereu unii de alții. Pe de altă parte e un semn acesta, că scrisul nostru pătrunde în cercuri tot mai largi și că suntem tot mai bine înțeleși. De aceeaș bunăvoință Vă rugăm pe toți și în viitor. A câștigă fiecare abonat vechiu încă cel puțin unul nou, nu e mare greutate. Noi, la rândul nostru, încă ne vom strădui să facem foia tot mai plăcută și mai interesantă, deși avem să luptăm cu o seamă de greutăți.

Numeri de probă din foaie trimitem la dorință, cu plăcere oricui. E destul a ni se cere pe o carte postală. Abonarea se poate face cu începutul la fiecare lună. Prețul e un bagatel de 4 cor. 40 bani pe an și 2 cor. 20 bani pe o jumătate de an.

La numărul de Anul nou am adăus „Calendarul de părete“, pe care toți abonații »Foi Populului« îl primesc în cinste, ca în toți anii. Abonații cei noi, cari vor intra de acum înainte, încă primesc un calendar de părete în cinste.

Toți abonații sunt rugați, — când trimite bani, cer schimbarea adresei, scriu ceva la foaie sau fac orice fel de întrebări, — să scrie negreșit numărul de pe fașia, sub care primesc foia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră în multe privințe, atât când e vorba de bani, cât și la altfel de publicații ce ni se trimit. Iar abonații cei noi încă să scrie, că ei numai acum abonează foia întâiu.

Foaia nu o putem da pe așteptare, fiindcă aceasta ne prea îngreunează purtarea socotelilor pentru cari nu plătesc la vreme. De aceea să nu se supere ceice ne-au cerut amânare de plată, iar noi nu le putem împlini dorința. Purtarea la astfel de socoteli, cu sutele de restanțe, ne ar încurcă și îngreună administrația din cale afară de mult. Doar pentru astfel de restanțe ar trebui purtat cărți deosebite, și să se trimită la vreme atâtea scrisori și provocări — știm din pățanii, — cari sepe de multeori întrec suma de 2 cor. 20 bani.

Spre orientare. În decursul sărbătorilor s'au adunat o seamă de comande pentru călindare sau abonamente nouă. Acestea n'au putut fi totdeauna momentan rinduite, ci în decurs de câteva zile. De aceea rugăm puțină indulgență din partea stimaiilor noștri abonați. Pe rind se trimite totul conform dorinței. Avem însă și noi în aceste zile o greutate nu chiar ușor de învins, fiindcă tocmai atunci, când sunt cele mai multe sărbători, ne vin deodată cu grosul atât abonamentele, cât și comanda pentru călindare etc. De aceea, eum am zis, rugăm puțină îngăduială,

că pe rind se face totul, iar oarecare mică greșală ne rugăm să ni se facă cunoscută, spre a o îndrepta.

Cum știe Românul să-și facă datoria. Corespondentul de pe câmpul de războiu al ziarului vienez „Neue Freie Presse“ povestește cum colonelul (obârștul) român Boieriu a ieșit învingător contra Rușilor, cu toate că regimentul său a suferit pierderi de 60 la sută (adecă tot din 100 ficiori căzuse 60). Viteazul colonel a fost decorat, primind o înaltă distincțiune, iar mai marii lui (generalii) l-a invitat să facă cerere spre a căpăta ordinul militar: „Crucea de cavalier al ordinului „Maria Terezia“, care este cea mai înaltă distincțiune militară. La această invitațiune bravul colonel român a scris cu creionul, pe un bilețel, următoarele rânduri: „Mi-am făcut numai datoria. Dar chiar dacă aș fi făcut mai mult decât atât, tot n'aș fi meritat o distincțiune (decorație) deosebită. Căci e ceva de sine înțeles, ca soldatul să puie toate puterile sale, să le încordeze până la extrem (cât poate de mult) în serviciul Patriei. Dacă mi-s'ar da ordinul „Maria Terezia“ m'ar bucura numai, fiindcă s'ar consacra (s'ar facea vestit) eroizmul regimentului meu“. Astfel știe Românul să-și facă datoria, în tăcere și fără să-i placă mult vorbele, ci mai mult faptele.

Săraca — Dobra. Ministrul de interne s'a învoit ca comuna Dobra Hunedoarei să se împreune cu Gura Dobrei într'o singură comună, deoarece sunt lipite laolaltă. Domnul ministru a spus însă, că în mod provizoriu (deocamdată) aceste comune unite vor purta numele de Dobra. Provizor! Da, deoarece încă nu s'a găsit numele maghiarizat, care va fi pentru totdeauna!

Distincție. Ni se scrie: Majestatea Sa a decorat pe dl căpitan Grigore Boldea dela regimentul de infanterie 50 (Alba Iulia) cu »Signum laudis«, pe lângă exprimarea recunoștinței preainalte, pentru vitejia și bravura cu care a condus pe câmpul de luptă din Rusia, ca comandant de batalion, pe bravii noștri moși din învingere în învingere.

Soldați români din Bucovina executați de Ruși. Ziarul „Az Est“ primește din Bistrița următoarele: Din izvor vrednic de încredere aflăm despre o hotărâre nemotivată și barbară, ce a luat-o comandantul trupelor rusești din Bucovina, ce nu poate rămâne fără grave urmări. Tinerimea română din Bucovina, care mai toată aparține serviciului obligator, a înființat o legiune română după modelul legiunii polone și care aparține armatei regulate, fiind împărțită cadrelor militare corespunzătoare. Această legiune a fost provăzută cu cele de lipsă și cu arme de către comandantul armatei, iar alimentarea o îngrijește comanda de etape regulată. Legiunea a primit în semn de recunoștință pentru simțământul patriotic și de jertfă, numirea de: „Legiunea română“, iar limba de comandă e cea românească. Unii dintre acești legionari au ajuns ca prizonieri ai Rușilor, iar comandantul trupelor dușmane, i-a lăsat să-i execute cu acea motivare de rea credință, că voluntarii legiunii române sunt trupe neregulate. Această cruzime revoltătoare, care constituie o călcare a dreptului internațional, a rămas ascunsă cercurilor românești, în care a produs o adâncă mâhnire și totodată o îndârjire nespūsă.

Prânz în onoarea unei misiuni române la Paris. În onoarea misiunii (deputațiunii) române plecată la Paris, a dat un prânz comitetul franco-român, la care au luat parte scriitori și cugetători francezi de seamă, diplomați, ministrul României din Paris, membrii legației, miniștri Bulgariei, Greciei, Serbiei și Muntenegrului. După masă principele Brâncoveanu urează ca simpatiile franco-române să conducă la o conlucrare (cooperare) apropiată pentru apropierea frumoasei și nobilei cauze, de care atârnă respectul și dreptul națiunilor, independența (neatârănarea), și libertatea popoarelor, precum și viitorul omenirii. Vorbește apoi profesorul Dr. Cantacuzino în numele universității române; mulțumește organizatorilor, cari au adunat la un loc pe reprezentanții popoarelor din Orient, al căror destin (scop) adevărat este de a-și uni silințele spre a realiza (înfăptui) unirea naționalităților balcanice. Președintele comitetului, Deschanel, ridică paharul pentru amicitia franco-română și rea-

lizarea destinelor naționale, pentru mărirea și prosperitatea glorioasă a României. (După „Românul“ Nr. 3—915 din Arad).

Un învățat ungar despre drepturile naționalităților. Profesorul universitar ungar dela universitatea din Budapesta, Iászi Oscar, scrie în foaia „Világ“ un articol, în care se ocupă cu războiul lumii care bântuie azi și mai ales cu urmările ce acest războiu le aduce în viața social-economică a diferitelor popoare. Vorbind despre naționalitățile din Ungaria, laudă îndeosebi ținuta vitejască a Românilor față de dușmanul comun, iar, în general, pentru naționalitățile țării se exprimă cu următoarele cuvinte: „Societatea maghiară trebuie să dea atențiune cuvenită și să-și întipărească bine în minte faptul, că pe lângă vitejia fără pereche și simțul de jertfă al propriului neam, mai sunt și dovezile de credință și solidaritate (alipire), pe cari le-au dat cu fapta naționalitățile noastre în aceste zile vijelioase. Democrația maghiară (cei cu vederi mai largi pentru popor) nu

va uita niciodată împlinirea acestei mari datorințe și când, — după războiu, — ea va cere drepturi politice și sociale demne pe seama adevăraților susținători ai statului, această democrație va ști, că stâlpii pe cari e zidită noua bază a țării nu se sprijinesc numai pe umerii poporului unguresc, ci și pe umerii celorlalte naționalități, cari luând parte cu mult zel la sângerarea comună, și-a binemeritat atât apărarea cât și sprijinirea limbii și culturi neamului lor.

Omorâți cu gaz aerian. Printre refugiații din Bucovina, când cu năvălirea Rușilor, erau și doi bătrâni, — bărbatul și femeia, — cari s'au refugiat în București. Ei au închiriat o odaie mobilată într'o stradă mărginașe și trăiau foarte retrași. Intr'o seară proprietăreasa caselor văzând că cei doi pribegi nu s'au mai arătat de vr'o câteva zile, s'a dus la odaia lor și a bătut în ușe. Ușa fiind încuiată pe dinlăuntru și neprimind nici un răspuns, s'a dus și a înștiințat poliția. Venind polițaiul a spart

Cum s'au întocmit Germanii sub pământ.

— Vezi descrierea chipului la pagina 6. —

ușa, dar când să intre înăuntru l-a izbit un puternic miros de gaz, încât a trebuit să se retragă. După puțin timp, când să intre în odaie vede că amândoi bătrânii erau lungiți în pat, fără să dea semne de viață. Bătrânul era mort de-abinelea, iar tovarășa lui era în agonie (în pragul morții). S'a aflat că acești bătrâni sunt jertfa neștiinții lor. Seara, când s'au culcat, n'au știut suci bine robinetul (șurupul) dela lampa de gaz aerian (astfel de lămpi numai prin orașe mari se află); a stâns odată lampa și apoi trebuie că au mai sucit de robinet și astfel a rămas conductul de gaz deschis. Peste noapte ieșind gazul acela aerian, care e otrăvicios și înecăcios, i-a găsit pe bătrâni dormind și spre a nu-i deșteptă din visurile unei vieți chinuite și plină de mizerii, i-a făcut să doarmă pentru totdeauna....

† Ștefan Kedves, conducătorul direcțiunii financiare din Sibiu, a răposat Vineri în 15 Ianuarie n. 1915, în etate de 59 ani. Rămășițele pământești au fost transportate Luni la Sighișoara.

† Dr. Enea Draia, avocat în Murăș-Oșorhei și o persoană fruntașă în acele părți, a răposat Sâmbătă în 16 Ianuarie n. 1915, în etate de 50 ani. Rămășițele pământești au fost așezate spre vecinica odihnă Duminecă în 17 Ian. în cimiterul ga.-or. din Abrudsat.

Sburătorii români. Din București să vestește, că ministrul-prezident Ionel Brătianu a vizitat într-o zi din săptămâna trecută câmpul militar de aviație (de sburat) din Cotroceni. Prim-ministrul a urmărit trei oare diferitele figuri și întorsături făcute în sbor de îndrăzneții aviatori români. La aceste sboruri au luat parte și aviatorii dela „Liga națională“ dela Băneasa (o altă latură a Bucureștiului), cari au venit în sbor la Cotroceni. Au sburat, peste tot, mai mult de 30 aeroplane. Primui-ministru, încântat de știința și curajul sburătorilor români, a stat cu fiecare de vorbă, felicitându-i călduros.

Opt prizonieri austro-ungari fugiți dintr'o închisoare sârbească. Dăm după alte foi știrea, că opt soldați de ai noștri, căzuți în prinsoare la Sârbi au fugit din închisoare până la Vidin, pe pământ bulgăresc. Consulatul austro-ungar din Vidin le-a făcut bârtii de drum și astfel au putut trece prin România până la Brașov.

Cereale pentru fabricarea pâinii în Germania. Guvernul prusian a înființat cu ajutorul orașelor mari și a mării industrii, o societate de cereale în timpul războiului. Această societate, care va fi înzestrată cu dreptul de înmagazinare va avea sarcina să strângă mari cantități de cereale pentru fabricarea pâinii, să să le înmagazineze și să îngrijească de asigurarea lipsurilor în ultimele luni ale anului agricol. Societatea este de ajutor public; dividendele sunt mărginite la cel mult 5 la sută din capitalul vărsat, partea cealaltă a câștigului se va vărsa statului pentru scopuri de războiu și pentru îngrijirea acelor rămași fără sprijin de pe urma războiului.

Cu câte doi fileri. Nu de multă vreme s'a introdus în birturile și restaurantele din Sibiu unele bilete (țiduli), pe cari chelnerul face socoteala fiecărui client (mușteriu). Fiecare foaie din acele bilete costă 2 fileri și mușteriu care a consumat ceva trebuie să plătească doi fileri totdeauna mai mult. Doi fileri la unul, doi la altul, banii se strâng, iar cel care îi dă deasemenea nu se cunoaște, căci un crucer ori încoace ori colo, tot mare prieopseală nu-i. Se vor întreba însă mulți, că pentru ce scop se strâng

creșterii ăștia? Se strâng — nu numai în Sibiu, ei și în alte orașe, — pentru societatea „Crucea roșie“, care îi întrebuințează mai ales pentru a ajuta orfanii rămași pe urma războiului, precum și pentru diferite reuniuni de femei, cari urmăresc același nobil scop. În Sibiu s'a strâns cu asemenea bilete de câte doi fileri, până la sfârșitul anului 1914 suma de 1,688 coroane și 54 de fileri. Frumoși bani! Și când te gândești că sunt strânși în scurt timp și numai cu creșterușu...

Socoteli asupra războiului. Guvernul Angliei a făcut de curând declarațiunea, că până acum cheltuielile de războiu s'au urcat la un milion de lire sterline (aproape 25 milioane coroane) pe zi. Au fost deci cheltuite 150 milioane lire. — În Franța au fost cheltuite până la 10 Decembrie 6441 milioane de franci. — Rusia a cheltuit în trei și jumătate luni 3885 milioane de mărci (o marcă are 1 cor. 20 bani) de tot vre-o 46 milioane pe zi. — Dacă Germania și Austro-Ungaria cheltuiască în aceleași proporțiuni vre-o 105 milioane pe zi, cheltuielile tuturor beligeranților se urează lu vre-o 280 milioane franci pe zi. — Statele neutrale fac însă și ele cheltuieli enorme, de oarece încă se tot pregătesc de războiu.

Știri locale. Din partea poliției orașenești se atrage lin nou atenția pentru ținerea strictă a dispozițiilor: 1. cu privire la pregătirea și vânzarea pâinei și a făinei; 2. că jimble, chifle vechi etc. nu e permis să se schimbe sau să se ia înapoi; 3. că alimente (articuli de mâncare), pentru cari nu sunt făcute prețuri de vânzare, nu e permis a să vinde cu prețuri mai ridicate ca de obicei. — Acestea se aduc la cunoștință cu observarea, că pe viitor ceice vor depăși dispozițiile susnumite, vor fi pedepsiți cu stricteteță.

Tot din partea poliției orașenești se face cunoscut, că în timpul din urmă s'au ivit plângeri, că pe piața din loc se vinde făină roșie amestecată cu nisip. Dacă în viitor s'ar repeți astfel de plângeri, atunci se va ordona controlarea tuturor depozitelor, iar vânzătorii și producătorii de făină false se vor pedepsi pe baza articolului de lege 46 din 1895 cu închisoare până la 2 luni temniță și amendă până la 600 coroane, precum și purtarea tuturor speselor dimpreună cu confiscarea mărfurilor.

Cum s'au întocmit Germanii sub pământ.

— Vezi chipul la pagina 5. —

Purtarea războiului pe timp de iarnă, a trebuit să îndemne pe beligeranții de pe diferitele câmpuri de luptă, ca să se scutească în chip și formă de zăpadă, frig și viscole.

Până acum știam de gropi și șanțuri, pe cari și-le făceau feciorii numai pentru a se scuti de gloanțele dușmanului. În iarna aceasta s'a vorbit însă mult și de alte mari săpături sub pământ, unde soldații s'au așezat ca în niște adevărate cazarme. Chipul nostru de azi ne arată o astfel de „cetate“ germană. Aci vedem, la mijloc, cum fiecare soldat își are locul său, iar mai la o parte stau adunați caii, de cari poartă grije niște feciori. În partea de jos, la dreapta, să vede soldatul de pază, cu pușca pe umăr, care stă „vardă“ la locul pe unde intră și iese feciorii din „cetate“.

Toți abonații, când trimit bani sau alte scrisori, sunt rugați a ne scrie și numărul de pe fașia sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră asupra mai multor lucruri.

Scrisoare.

Mă închin cu sănătate
Prin această mică carte,
Și vei ști bădicol meu
Că te pomenim mereu,
Eu te pomenesc plângând
Și copiii suspinând.
Mai departe află dragă
Că otava e întregă,
Iară fânul l-am vândut,
Cu toate că m'o durut,
Dar necazul m'o 'ndemnat,
Și n'am vrut s'alerg prin sat.
Cucuruzul de pe șes
Știi că n'o fost așa des,
Iar în rod a fost cam mic
De n'am ales mai nimic.
Ieri mi-o venit o hârtie
Să mă duc la primărie;
Nu știam de ce mă chiamă,
Dar credeam de bună seamă
Că m'ajută stăpânirea
Și mă întrecem cu firea.
Insă bucuria mea
S'o schimbat în jale grea:
Când mi-o spus la primărie,
Că pe Mitru nost' îl scrie
Să plece iute 'n oraș
La cătane căruțaș. —
Dacă-mi pleacă și feciorul,
Mi s'o dus și ajutorul,
Căci mi-e greu, și n'am pe nime,
Iar micuții după mine
Cer mâncare și cer haine
Și e greu în lume, Doamne,
Fără lucru, fără spor,
Fără pic de ajutor....
...De 'ncheiere, dragul meu,
Rog pe bunul Dumnezeu
Să te-aducă 'n pace-acasă
La copii și la nevastă.

E. Măgură.

Doine voinicești.

I.

Rus, Rus, Rus,
Labă de urs,
Multe rele-ai mai adus,
Și tot nu îți e de-ajuns;
Ajungă-te și te bată
Jalea și durerea toată,
Plânsul miilor de prunci
Și te-aș vedeă pus în furci,
Bată-te și supărarea
Celor ce frământă calea
Cu povara grea în spate
Și cu jalea de departe.

Și eu mult te-am blestemat
Când copiii mi-am lăsat
Și-am pornit cu noaptea 'n cap,
I-am lăsat pe toți plângând
Și-am plecat pe drum oftând.

Victor Roșu, Gefreiter-rezervist
din Tibru.

II.

Pe sub foaie arinească
Veniă carte 'mpărătească
La birău să o cetească;
O ceti cât o ceti
Și pe masă o trânti. —
Când ieră la miez de noapte,
Duceau feciorii pe moarte,
Nici nu fuse ziuă bine
Când mă duse și pe mine.
Când de-acasă am plecat
Ziua bună mi-am luat
Dela foaia cea de fag
Dela tatăl meu cel drag,
Dela firul cel de iarbă,

Dela maica mea cea dragă,
 Dela grădina cu brazi,
 Dela iubiții mei frați,
 Dela grădina cu flori,
 Dela scumpele surori,
 Dela fir de bustuioc,
 Și-am plecat cu toți în foc. —
 Plânge-mă maică cu dor
 Că ți-am fost de ajutor,
 Ți-am scos plugul din ogor
 De-am arat un rotogol,
 Sămănai tot busuioc
 Și-a ieșit jale și foc,
 Și un fir de măiereană
 Și-am plecat la Neamț cătană.
 In loc de pieptar tivit
 Mi-o dat căpeneag bumbit,
 Și 'n loc de straiță cu pită
 Pușcă mândră oțelită,
 Iar pentru șerpar cu bumbi
 „Pătrântașu“ plin cu plumbi.
Zaharțe Iridon, din Apoldul-mare.

Jalea celor rămași.

Frunzuliță ca iarba,
 Rău s'a stricat Cacova,
 Vai Doamne cum s'o stricat,
 Ficiorii s'o mprăștiat
 Și-o lăsat jalea în sat. —
 Cari au fost mai puținței
 I-o adunat și pe ei,
 Și-o plecat cale departe
 Cu povară grea în spate,
 Pe drum greu, cu jale grea
 Departe 'n Galiția
 Să scoată Rusu din ea.

Frunză verde de pe baltă,
 Adă Doamne pace-odata
 Să mi-se mai stângă dorul,
 Și să-mi văd și frățiorul,
 Care de mult o plecat
 Și în jale ne-o lăsat.

Anica Porumbăcean, din Cacova.

Spre orientare.

Călindarul Poporului pe 1915

a apărut

și s'a început expediarea lui tuturor acelor, cari l-au comandat. Partea cea mai mare s'a trimis deja, iar câțiva pușini îl primesc în zilele acestea.

Călindarul cuprinde mult peste 100 de diferite chipuri

între cari: dela asasinarea moștenitorului nostru de tron, dela moartea Regelui Carol, fotografiile la diferiți bărbați fruntași ai României, fotografiile tuturor generalilor și conducătorilor mai de seamă ai armatelor austro-ungară și germană, vederi de pe câmpul de luptă, etc. etc.

apoi

mapa Europei, Aziei, Africei, lumea toată,
 mape de pe toate câmpurile de războiu din
 Galiția, Polonia, Belgia, Franța și Serbia.

De aceea ne adresăm către toți cetătorii noștri, atrăgându-le atenția, ca să nu-și cumpere călindăr până când nu vor vedea „Călindarul Poporului“, care cuprinde toate amănunțele despre războiul din anul acesta, dimpreună cu cele mai interesante chipuri războinice etc. etc.

Cine a văzut și a cumpărat călindarul nostru în anul trecut, s'a putut din destul convinge despre cuprinsul lui bogat, astfel că orice vorbă e de prisos. Mai amintim numai atât, încă anul acesta călindarul nostru iarăși va surprinde pe oricine prin bogăția lui, în comparație cu prețul aproape de nimic: 40 bani pro exemplar și 5 bani porto. Fi-ți deci în așteptare până ce vedeți „Călindarul Poporului“ pe 1915. Tot așa spuneți și la alți cunoscuți!

Celce comandă 10, 20, 50 sau mai multe bucăți, precum și toți revânzătorii, primesc rabatul cuvenit, ca și în anul trecut.

Din cauza stărilor războinice din anul acesta, nu putem da calendarul decât pe lângă trimiterea înainte a banilor sau să se plătească pachetul la scoaterea dela poștă.

Cine vrea să vândă calendare să ceară condițiile pentru revânzătorii!

Birou de informații în Budapesta!

Dau informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Dau informații referitor la rugățile trimise la ministerii ori Curie. Urgez rezolvarea cauzelor, rog rezolvare favorabilă. In cauze de congruă, cauze învățătoarești, de licenții ori în cauze de milie etc. dau deslușiri grabnice și sigure. Celor cari vin în persoană la Budapesta le stau la dispoziție ca conducători și tălmaci.

Căstig informații despre soarta celor de pe câmpul de luptă.

Mijlocese tot felul de vânzări și cumpărări, precum și de motoare, mori, și alte mașini. Recomand spre cumpărare o invenție nouă: moară cu 2 petri și site, — ce se poate mână cu un cal ori cu mâna și face la zi 100 kg. făină fină. Prețul 320 Cor. Trimit gratuit cataloage.

L. Olariu
 Budapest II. Pálffy u. 1, I. 6.

Nr. 1135/915 not.

2019.

Publicațiune.

Comuna Persány (comitatul Fogaras) esarândează casa de sub Nr. 90 împreună cu locuință de cărcimă și constatătoare din 2 locale mari, — pentru cărcimă și boltă, — 3 odăi de locuit, 1 salon, 2 pivnițe, pod și superedificatele din carte dimpreună cu grădină, pe durată de 3 ani, începând din 2 Februarie 1915 până în 31 Decembrie 1917.

Esarândarea să va efectui prin licitațiune publică, care se va ținea în cancelaria comunală în 2 Februarie st. n. 1915, la 11 ore a m.

Prețul strigărei e 1300 Cor., iar vadiul 10%. Oferte închise încă se primesc, dacă sunt făcute în ordine.

Condițiunile de esarândare să pot vedea în orele oficioase ori și când la cancelaria comunală.

Persány, în 8 Ianuarie 1915.

Primăria comunală

Pastă de dinți

KALODONT

Apă de gură

Vinuri minunate!

Din cauza unei mari rezerve de vinuri, se vând prelungă prețuri moderate vinuri garantat naturale din anii 1908, 1910 și 1911 în diferite calități la

Heinrich Rieger

Prăvălie mare de vinuri
 SIBIU, strada Gușteriții Nr. 7

Vânzare în mic și mare

Berea de Steinbruch alui Dreher

e cea mai bună și cea mai nutritoare beaură
 Se capătă peste tot locul. Atenție la vigneta!

Depozit principal la

M. Samuel Rubinstein
 SIBIU.

1907

Se caută

un **cârcimar**, care să po-
sedă două limbi și ceva cauciune.
Doritorii să se adreseze la Ana
Simon în Porcești.

Un vier

în vârstă de 15 luni, soiu bun cu-
rat de Basna, cu certificat, se află
de vânzare la Iohann Konnerth în
Roșia săsească (Veresmart) Nr. 17,
lângă Sibiu. 2022

Cel mai vechiu și mai mare institut
financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozovici, Elisabetopol,
Lugoș, Mediaș și Mureșoșorheim

Agenturi: Orșova, Sănmărtin, Sănmă-
clăușul-mare și Șelca-mare

Capital societar	K 6,000.000—
Fonduri de rezervă și penzuri	„ 2,250.000—
Portofel de cambii	„ 17,700.000—
Imprumutul ipotecar	„ 12,400.400—
Depuneri spre fructificare	„ 24,500.000—
Serisuri fonciare în circulație	„ 10,000.000—

Primește depuneri
spre fructificare cu **5-5 1/2%**

după termenul de abdicere, plătiind înseși darea de interes

excitant asemnări de bani la America
și îngrijește încasări de cecuri și asiguranți
asupra oricărei pieți, mijloace tot felul de afaceri
de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și
prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filiale
și agenturile institutului. **Direcțiunea.**

**Lemne de foc
și de lucru**

stejar tânăr bine uscat.
De vânzare 600 stânjini în sta-
ția Vurpăr (Vurpod) și 5500 stân-
jini în pădure.

12 coroane stânjini în
pădure (drum), calea este dreaptă
fără dealuri.

Cu **85 coroane** vago-
nului de 10.000 Kgr. încărcat și pre-
dat din stația Vurpod, sau cu **14**
coroane stânjini.

Cu **105 coroane** va-
gonului de 10.000 Kgr. încărcat și
predat în stația Sibiu, sau **17 co-**
roane stânjini.

Asemenea am lemne de lucru.
10.000 butuci, 6000 grămezi cu aș-
chii amestecate cu dărăbe groase.

Pădurea departe 2 kilometri de
stația Vurpod. Preț foarte convena-
bil. Adresa:

S. M. Marinescu
Vurpod Nr. 229, lângă Sibiu.

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de
toamnă și iarnă în mare
asortiment.

Noutățile

posite chiar acum, pentru haine
de bărbați stoffe

indigene, din
cari se execută după măsură cele
mai moderne vestimente precum:
Sacko, Jaquette și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune
merită noutățile de stoffe pentru
pardisiuri și „Roches“, cari
se află totdeauna în sortiment bogat.

Asupra revestimentelor con-
fecționate în atelierul meu, îmi per-
mit a atrage deosebită atențiune
a On. domni preți și teologi ab-
solvenți. — În cazuri de ur-
gență confecționez un rând
complet de haine în timp
de 24 ore. — Uniforme pentru
voluntari, cum și tot felul de articli
de uniformă, după prescripție croi-
tura cea mai nouă.

Numai odată în viață!

50.000 straițe (acoperitoare)

à Kor. 2.90

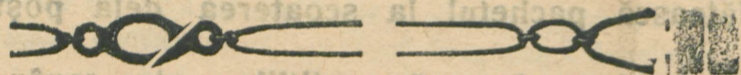

designate pentru export în Balcani, dar rămase din cauza războiului,
lucrate din lână Himalaya verit. de Brunn, foarte durabile, în tare cald
și foarte bune pentru iarnă, cam 200 cm. lungime și 130 cm. lățime,
desin cu vărgi și borduri de colorii minunate, sunt de vânzare numa
în scurt timp, cu prețul jumătate de numai Kor. 2.90 pro bucată.
Aceste straițe sunt vrednice încă odată atâtă, iar de vânzare să
află pe lângă acestea prețuri senzaționale numai atât timp cât
ajunge depozitul.

1 buc. straițe de iarnă costă numai	K 2.90
3	8.25
6	16.—

Singura vânzătorie cu ramburs prin:

M. Swoboda, Wien, III/2, Hiessgasse Nr. 13—348

Fire cu ochiuri de oțel Nr. 29 c.

**Ițe (garnituri de
războiu)**

cu ochiuri în lungimea obișnuită de
15 mm, tare legat cu băte cu tot,
înălțimea 27 c.na, ață Nr. 36/12

Lungimea 18 18 18 21 21 21
21 24 24

Nr. firelor 650 720 840 720 780 840
960 780 960

Spete de țesut cu dinți de alamă
sau de oțel în toate mărimile să afl
în depozit. 2003

Listă de preț la cerere se trimite
gratis și franco.

CAROL F. JIRELI

Sibiu și Alba-Iulia.

Prima negușătorie mare
de vinuri

Ludwig Fronius

SIBIU, Pivnița „Mönehhof“

SPECIALITĂȚI:

Tuică veritabilă, fierbere
proprie și Romuri lamaica
direct importate.

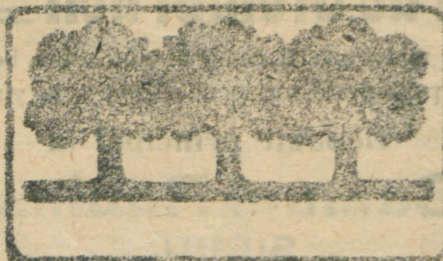
Fabrică de lich-
nuri și ferbătorie
de rachuri
Mare negușătorie
de rachuri de
Drojdii, Trevere și
Prune

Berea albă și neagră din

Bereria dela Trei-Stejar

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Amestec
de bere
și
ca
de
la
la
la

Ca bere
de
la
la
la

MOBILE

lucrate sobor și
compartiment

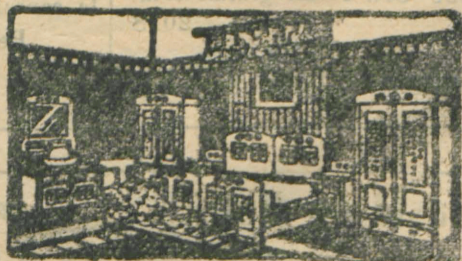
EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobilă

SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specializat în:
mobile de tot felul
pentru casă sau ca-
binet, mobilier de
bucătărie, vită, lăcu-
tă, cabinetele și
restaurări

— Telefon Nr. 47 —
cu îngrijire în casa lui

Atelier propriu de tapiserie
Se lucrează după planuri artistice